

Riksarkivets yttrande över Kontroll för ökad tilltro (SOU 2020:35)

Riksarkivet har tagit del av rubricerat betänkande och vill göra följande kommentar om gallringsbestämmelser i förslaget till lag om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för utbetalningskontroll.

I 1 kap. 12 § och i 2 kap. 3 § lagförslaget finns bestämmelser om att personuppgifter ska gallras så snart de inte längre behövs för sitt ändamål, respektive efter tio år. Samtidigt ges möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att uppgifter får bevaras för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål. I 13 § lagförslaget finns även en särskild bestämmelse om att personuppgifter som behandlas för ändamålet att utföra fördjupad granskning ska gallras ett år efter att den fördjupade granskningen avslutats. Här ges däremot ingen möjlighet att meddela föreskrifter om att uppgifter får bevaras.

Enligt 11 § förslaget till förordning om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för utbetalningskontroll ska Riksarkivet få meddela föreskrifter om undantag från bestämmelserna om gallring i 1 kap. 12 § och 2 kap. 3 § lagen om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för utbetalningskontroll, för att uppgifter ska kunna bevaras för arkivändamål av allmänt intresse o.s.v. Men för personuppgifter i fördjupad granskning enligt 13 § lagförslaget ges alltså ingen möjlighet till bevarande för arkivändamål. Riksarkivet föreslår att en sådan möjlighet införs.

Enligt EU:s dataskyddsförordning 2016/679 (GDPR) kap. II artikel 5, 1. b) är ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål inte oförenligt med de ursprungliga ändamål för vilka uppgifterna samlats in. Riksarkivets uppfattning är att integritetskänsliga personuppgifter som huvudregel inte bör gallras. De bör istället skyddas genom bestämmelser om sekretess och informationssäker behandling av uppgifterna. Ett sådant synsätt ger en större rättssäkerhet vid misstankar om integritetskränkande behandling av personuppgifterna. Då finns uppgifterna kvar i den kontext de uppkommit, liksom uppgifter om t.ex. behörighetskontroll- och loggsystem. Gallring är en oåterkallelig åtgärd som sträcker sin verkan långt in i framtiden, när skyddsintresset sedan länge har avklingat. Den bild av vår samtid som eftervärlden får riskerar bli utslätad, tillrättalagd och, i värsta fall, missvisande.

Riksarkivet anser därför att såväl rättssäkerhet som forskning tjänas bättre av bevarande under sekretess och åtkomstbegränsning, än av en gallring som försvårar möjligheten att i efterhand förstå vilka bedömningar myndigheterna har gjort. Personuppgifter i fördjupad granskning vid Myndigheten för utbetalningskontroll bör därför inte särbehandlas, utan omfattas av möjligheten att bevaras för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko efter föredragning av 1. arkivarie Ian Fallenius.

Karin Åström Iko

Ian Fallenius